

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäinen turvallisuus | Sisäministeriön julkaisuja 2021:3

Maalittamisen vastaisten toimien tehostaminen Työryhmäraportti

Sisäministeriön julkaisuja 2021:3

Maalittamisen vastaisten toimien tehostaminen

Työryhmäraportti

Sisäministeriö, Helsinki 2021

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Sisäministeriö

© CC BY-NC-ND 4.0 Nimeä-EiKaupallinen-EiMuutoksia

ISBN pdf 978-952-324-623-2

ISSN pdf 2490-077X

Taitto Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2021

Maalittamisen vastaisten toimien tehostaminen Työryhmäraportti

Sisäministeriön julkaisuja 2021:3		Teema	Sisäinen turvallisuus
Julkaisija	Sisäministeriö		
Kieli	suomi	Sivumäärä	35
Tiivistelmä	<p>Sisäministeriö asetti 20.5.2020 työryhmän, jonka tehtävänä oli esittää 3–5 tiivistä toimenpide-ehdotusta maalittamisen vastaisten toimien tehostamiseksi. Työryhmä on tarkastellut maalittamista laajasti eri viranomaisiin, päättäjiin, yrityksiin ja mielipidevaikuttajiin kohdistuvana toimintana.</p> <p>Tehtävänä oli selvittää maalittamisen laajuutta sekä maalittamisen uhrin asemaa ja nykyisten suojakeinojen toimivuutta erityisesti uhrin tukipalvelujen ja poliisin toiminnan näkökulmasta. Työryhmän tehtäviin ei kuulunut lainsäädännön tarkastelu, mutta siihen liittyviä asioita tuli työn aikana esille.</p> <p>Työn tulokset ja johtopäätökset koottiin raporttiin (taustamuistio), jossa kuvataan laajemmin työryhmän työssä esille tulleita seikkoja.</p> <p>Toimenpide-esitykset ovat seuraavat. Keinoja, miten toimenpiteitä voidaan edistää on kuvattu raportissa.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutetaan tutkimushanke maalittamisen laajuuden selvittämiseksi ja luotettavan tiedon saamiseksi. Luotettavan tiedon saaminen edellyttää yhteistä määritelmää, joka on esitetty raportissa. 2. Parannetaan maalittamisen uhrin asemaa ja oikeuksien toteutumista poliisitoiminnassa. 3. Parannetaan maalittamisen uhrin tukea. 4. Varmistetaan, että työnantajat tukevat maalittamistilanteissa työntekijöitä laatimalla toimintaohjeet tilanteisiin, joissa työntekijä, freelancer tai toiminnassa mukana oleva vapaaehtoinen joutuu maalittamisen kohteeksi.		
Asiasanat	Maalittaminen, turvallisuus, vihapuhe, informaatiovaikuttaminen		
ISBN PDF	978-952-324-623-2	ISSN PDF	2490-077X
Julkaisun osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-623-2		

Effektivisering av åtgärderna mot riktade trakasserier Arbetsgruppsrapport

Inrikesministeriets publikationer 2021:3	Tema	Inre säkerhet
Utgivare	Inrikesministeriet	
Språk	finska	Sidantal 35
Referat	<p>Den 20 maj 2020 tillsatte inrikesministeriet en arbetsgrupp med uppgift att lägga fram 3–5 koncisa åtgärdsförslag för att effektivisera åtgärderna mot trakasserikampanjer. Arbetsgruppen har granskat riktade trakasserier ur ett vitt perspektiv, som en verksamhet som riktar sig mot olika myndigheter, beslutsfattare, företag och opinionsbildare.</p> <p>Uppdraget var att utreda omfattningen av riktade trakasserier samt offrets ställning och hur de nuvarande skyddsåtgärderna fungerar särskilt med tanke på stödtjänsterna för offer och polisens verksamhet. I arbetsgruppens uppgifter ingick inte att se över lagstiftningen, men frågor i anslutning till den kom fram under arbetets gång.</p> <p>Resultaten och slutsatserna av arbetet sammanställdes i en rapport (bakgrundspromemoria) där omständigheter som kom fram i arbetsgruppens arbete beskrivs närmare.</p> <p>Åtgärdsförslagen är följande. Metoderna för att främja åtgärderna beskrivs i rapporten.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ett forskningsprojekt genomförs för att utreda omfattningen av riktade trakasserier och för att få tillförlitlig information. För att tillförlitlig information ska kunna fås förutsätts en gemensam definition. En sådan definition föreslås i rapporten. 2. Ställningen för dem som blivit offer för riktade trakasserier och tillgodoseendet av deras rättigheter i polisverksamheten förbättras. 3. Stödet till dem som blivit offer för riktade trakasserier förbättras. 4. Det säkerställs att arbetsgivarna stöder arbetstagarna vid riktade trakasserier genom att utarbeta anvisningar för situationer där arbetstagare, frilansare eller frivilliga personer som deltar i verksamheten utsätts för riktade trakasserier.	
Nyckelord	Riktade trakasserier, säkerhet, hatretorik, informationspåverkan	
ISBN PDF	978-952-324-623-2	ISSN PDF 2490-077X
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-623-2	

Measures to combat online shaming more effectively

Working group report

Publications of the Ministry of the Interior 2021:3	Subject	Internal security
--	----------------	-------------------

Publisher	Ministry of the Interior
------------------	--------------------------

Language	Finnish	Pages	35
-----------------	---------	--------------	----

Abstract

On 20 May 2020, the Ministry of the Interior appointed a working group to prepare three to five concise proposals for measures to combat online shaming more effectively. The working group examined online shaming broadly as an activity targeted at different authorities, decision-makers, companies and opinion leaders.

The task of the working group was to examine the extent of online shaming, the position of victims of online shaming and the functioning of the existing legal safeguards, particularly from the perspective of support services for victims and activities of the police. The working group was not specifically tasked with examining legislation, but issues related to it were raised during the work.

The results and conclusions were compiled in a report (background memorandum), which describes the matters highlighted during the work in more detail.

The working group proposes the following measures. The means for implementing them are described in the report.

1. A research project will be carried out to determine the extent of online shaming and to obtain reliable information on the phenomenon. Obtaining reliable information requires a common definition, which is presented in this report.
2. The position of victims of online shaming and the realisation of their rights in police work will be improved.
3. Support provided for victims of online shaming will be improved.
4. Employers' support for employees in the event of online shaming will be ensured by drawing up guidelines for situations where employees, freelancers or volunteers participating in the employer's activities are subject to online shaming.

Keywords	Online shaming, security, hate speech, information influence activities
-----------------	---

ISBN PDF	978-952-324-623-2	ISSN PDF	2490-077X
-----------------	-------------------	-----------------	-----------

---

URN address	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-623-2
--------------------	---

Sisältö

1	Tausta ja työryhmän tehtävä	10
2	Maalittamisen määritelmä	13
3	Maalittamisen laajuus.....	14
4	Maalittamisen kohteet	18
5	Maalittamisen uhrin asema ja oikeuksien toteutuminen	20
6	Uhrin tukipalvelut.....	22
7	Uhrin aseman parantaminen poliisitoiminnassa.....	24
8	Sovittelun käyttäminen maalittamistapauksissa.....	26
9	Työnantajan vastuu ja toimet maalittamistapauksissa	27
10	Ennakoivat toimet.....	32
11	Viranomaisten välinen yhteistyö ja sen kehittäminen	34
12	Maalittaminen ja siitä saatava taloudellinen hyöty	35

TYÖRYHMÄN TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Sisäministeriön 20.5.2020 asettaman työryhmän tehtävänä oli esittää 3–5 tiivistä toimenpide-ehdotusta, jotka voidaan toteuttaa ja joilla vaikutetaan maalittamisen vahingollisiin vaikutuksiin yhteiskuntaan ja yksilöihin. Työryhmän työn tulokset ja johtopäätökset laajemmin on koottu raporttiin (asettamispäätöksessä mainittu taustamuistio).

Työryhmän toimenpide-ehdotukset:

1. Toteutetaan tutkimushanke maalittamisen laajuuden selvittämiseksi ja luotettavan tiedon saamiseksi
  - tutkimushankkeen toteuttaminen ja luotettavan tiedon saaminen edellyttää, että tiedonkeruu perustuu yhteiseen määritelmään maalittamisesta. Työryhmän esitys maalittamisen määritelmäksi on esitetty raportissa.
2. Parannetaan maalittamisen uhrin asemaa ja oikeuksien toteutumista poliisitoiminnassa
  - jatkamalla poliisin koulutusta maalittamisjuttujen tutkinnassa ja vähentämällä poliisilaitosten välisiä eroja varmistamalla yhteiset käytännöt ja prosessit maalittamisjutuissa, esimerkkinä menettelyt juttukokonaisuuksien hahmottamisessa ja rikosten sarjoittamisessa
  - lisäämällä uhrin näkökulman tunnistamista ja sensitiivistä kohtaamista poliisityössä
3. Parannetaan maalittamisen uhrin tukea
  - vahvistamalla edelleen poliisin kautta tapahtuvaa ohjausta uhrin tukipalveluihin korostaen sitä, että pelkkiä rikosnimikkeitä tarkastelemalla ei voida arvioida maalittamisen vaikutuksia uhuriin ja uhrin tuen tarvetta

- vahvistamalla uhrin ohjausta tukipalveluihin muissa viranomaisissa, kuten sosiaali- ja terveystoimessa, nuorisotoimessa sekä järjestöjen toiminnassa
  - lisäämällä uhrien tukipalveluja tarjoavien järjestöjen osaamista maalittamisen uhrien tukemisessa
  - lisäämällä kohdennettua viestintää ja tiedon levittämistä Rikosuhripäivystyksen palveluista sekä tietoa muista uhrin tukipalveluista, esimerkiksi yhteisesti toteutettavilla kampanjoilla
  - lisäämällä työnantajien tietoa uhrin tukipalveluista ja siitä, miten näihin palveluihin voidaan ohjata
4. Varmistetaan, että työnantajat tukevat maalittamistilanteissa työntekijöitä laatimalla toimintaohjeet tilanteisiin, joissa työntekijä, freelancer tai toiminnassa mukana oleva vapaaehtoinen joutuu maalittamisen kohteeksi.

Toimintaohjeiden tulisi sisältää ainakin seuraavat seikat:

- maalittamisen ennalta estäminen, muun muassa viestintä-, sosiaalisen median käyttö- ja turvallisuusohjeet, yksityisyyteen liittyvien tietojen suojaus henkilön itsensä lisäksi myös lähipiiriltä
- konkreettiset toimenpiteet tilanteessa, jossa organisaatiossa työskentelevä tai toimiva henkilö (mukaanlukien freelancerit ja vapaaehtoiset) joutuu maalittamisen kohteeksi
- prosessin kuvaus, jolla mahdolliseen maalittamiseen reagoidaan, sekä nimetään vastuuhenkilöt joilla on velvollisuus toimia
- maalittamisen kohteeseen ja hänen lähipiiriinsä kohdistettavat suojaustoimet
- muut tukitoimet, kuten työsuojelulliset ja oikeudelliset tukitoimet; työturvallisuuslaki (738/2002); työnantajan huolehtimisvastuu työntekijän turvallisuudesta ja terveydestä
- organisaation toimet, esimerkiksi rikosilmoituksen tekeminen
- töiden järjestely tilanteessa, jossa henkilöä maalitetaan
- viestintä maalittamistilanteessa, sekä sisäinen että ulkoinen viestintä

- koulutus maalittamistapauksiin liittyvistä asioista ja käytännöistä avainhenkilöille erityisesti ja yleisesti koko organisaatiolle.

1 Tausta ja työryhmän tehtävä

Sisäministeriö asetti 20.5.2020 työryhmän laatimaan ehdotuksia maalittamisen vastaisten toimien tehostamiseksi. Työryhmän tuli tarkastella maalittamista laajasti, hallinnonalojen rajat ylittävänä ja yhteiskunnan eri osa-alueisiin kohdistuvana ilmiönä. Työn tavoitteena oli luoda tilannekuva maalittamisesta ja sen laajuudesta. Lisäksi työryhmän tuli arvioida, miten maalittamisen uhrin oikeudet toteutuvat ja miten poliisitoiminnassa voidaan vahvistaa uhrin oikeusturvan toteutumista.

Työryhmän tehtäväksiantoon ei sisällynyt maalittamiseen liittyvän lainsäädännön tarkastelu eikä tähän liittyvien toimenpide-ehdotusten valmistelu.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmassa on päätetty, että tulee puuttua nykyistä vahvemmin järjestelmälliseen häirintään, uhkailuun ja maalittamiseen, joka uhkaa sananvapautta, viranomaistoimintaa, tutkimusta ja tiedonvälitystä. Tähän liittyen on jo tehty useita ehdotuksia ja suosituksia, jotka on otettu huomioon työryhmän työssä.

Sisäministeriön asettaman työryhmän tehtävänä oli:

1. Laatia maalittamista ja sen laajuutta kuvaava tilannekuva.
2. Tarkastella, miten uhrin pääsy palveluiden piiriin toteutuu esitutkinnan yhteydessä ja mitkä ovat keskeisiä seikkoja, jotka tähän vaikuttavat ja tehdä tarvittaessa kehittämissuhteita palveluun ohjaamisen parantamiseksi.
3. Tarkastella uhrin näkökulmasta nykyisiä suojakeinoja, ml. oikeussuoja, ja niiden toimivuutta sekä tehdä kehittämissuhteita, joiden avulla maalittamisen uhria voidaan suojella nykyistä paremmin.
4. Selvittää poliisin toimintaa maalittamisjuttujen yhteydessä ja millaisia eroja poliisilaitosten välillä on näihin liittyen. Tarkastelun kohteena tuli olla erityisesti rikosilmoitukseen ja tutkintaan liittyvät kysymykset sekä juttujen tutkimatta jättämiseen liittyvät seikat. Työryhmän tuli tehdä ehdotuksia siitä, miten uhrin oikeusturvaa voidaan parantaa poliisin toiminnalla ja eroja poliisilaitosten välillä pienentää.

Maalittamiseen liittyviä seikkoja on käsitelty aiemmin selvityksissä ja hankkeissa, jotka on otettu työryhmän työssä huomioon. Sisäministeriön, oikeusministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä käsitteli 8.5.2019 luovutetussa raportissa¹ maalittamista ja esitti toimenpiteitä sen torjumiseksi. Oikeusministeriö on selvittänyt maalittamiseen liittyvän lainsäädännön muutostarvetta mm. Poliisihallituksen, Valtakunnansyyttäjän viraston ja kaikkien käräjäoikeuksien laamannien 06/2019 tekemän lainsäädäntöesityksen (POL-2019-36779) perusteella. Oikeusministeriö on tämän jälkeen valmistellut hallituksen esityksen luonnoksen rikoslain (39/1889) 25 luvun 9 § (laiton uhkaus) syyteoikeuden muuttamiseksi. Valtioneuvosto asetti selvitysmies **Mika Ilmanin** arvioimaan maalittamiseen liittyvää lainsäädäntöä, ja selvitys ”Järjestelmällinen häirintä ja maalittaminen. Lainsäädännön arviointia”² julkaistiin 3.12.2020.

Asettamispäätöksen mukaisesti sisäministeriön asettaman työryhmän tuli valmistella 3–5 konkreettista toimenpide-ehdotusta. Nämä on esitetty edellä tässä raportissa. Työn aikana valmistuva muu aineisto on koottu raporttiin tavoitteena, että valmistelussa syntynyttä aineistoa voidaan tarvittaessa hyödyntää jatkotyössä.

Työryhmän kokoonpano oli seuraava: kehittämispäällikkö **Tarja Mankkinen** (sisäministeriö), puheenjohtaja; poliisiylitarkastaja **Heidi Kankainen** (sisäministeriö), varapuheenjohtaja; poliisiylitarkastaja **Mikko Eränen** (Poliisihallitus), poliisitarkastaja **Antti Leppilähti** (Poliisihallitus), rikoskomisario **Antti Hyyryläinen** (Keskusrikospoliisi), rikosylitarkastaja **Jonna Turunen** (Helsingin poliisilaitos), hankepäällikkö **Milla Aaltonen** (oikeusministeriö), neuvotteleva virkamies **Miia Ljungqvist** (oikeusministeriö), toiminnanjohtaja **Leena-Kaisa Åberg** (Rikosuhripäivystys) ja lainsäädäntöneuvos **Miska Lautiainen** (valtiovarainministeriö).

Työryhmä kuuli työn aikana seuraavia asiantuntijoita: vuorovaikutuspäällikkö **Sami Koivisto** YLE, selvitysmies **Mika Ilman**, apulaisvaltakunnansyyttäjä **Jukka Rappe** Syyttäjälaitos, hallintojohtaja **Joanna Autiovuori** Valtakunnansyyttäjän toimisto, erikoissyyttäjä, apulaispäällikkö **Jukka Haavisto** Syyttäjälaitos, johtava asiantuntija **Markku Rajamäki** Elinkeinoelämän keskusliitto sekä **Petra Nyqvist** Meitä ei vaienneta ry. Lisäksi työryhmän jäsenet esittelivät maalittamisen torjuntaa ja toimintaa maalittamistilanteissa oman organisaationsa osalta.

Sisäministeriö järjesti 16.11.2020 työryhmän työhön liittyen seminaarin, jonka otsikko oli ”Miten maalittaminen tulisi määritellä ja mitä tiedetään sen laajuudesta”. Seminaa-

---

¹ Sanat ovat tekoja: Vihapuheen ja nettikiusaamisen vastaisten toimien tehostaminen. SM julkaisu 17.5.2019

² Valtioneuvoston selvitys 2020:3

riin osallistui noin 50 asiantuntijaa eri viranomaisista ja järjestöistä. Seminaarin jälkeen toteutettiin kysely, jossa kysyttiin maalittamiseen liittyvistä kokemuksista ja siitä, mitä sen määritelmässä tulisi ottaa huomioon. Kyselyyn vastasi 144 vastaajaa.

2 Maalittamisen määritelmä

Yhteinen maalittamisen määritelmä on edellytys sille, että maalittamisen laajuudesta, kohteista ja vaikutuksista yksilöihin ja yhteiskuntaan laajasti saadaan luotettavaa ja kattavaa tietoa. Työryhmän ehdottama maalittamisen määritelmä ei ole laillisesti sitova, mutta sitä voidaan käyttää tiedonkeruun lisäksi koulutuksessa ja yleisen tietoisuuden lisäämisessä maalittamisesta.

Työryhmä esittää maalittamisen määritelmäksi seuraavaa:

Maalittaminen on toimintaa, jossa yksittäinen henkilö omin toimin tai muita mobilisoimalla käynnistää tai kannustaa yhteen kohteeseen kohdistuvan järjestäytyneen häirinnän, joka voi olla suoraa tai epäsuoraa. Keinoja ovat muun muassa mustamaalaaminen, yksityisluontoisten tietojen levittäminen tai uhkaaminen. Maalittaminen voi kohdistua myös henkilöön hänen läheistensä kautta. Maalittamisen tavoitteena on vaikuttaa ihmisiin tai yhteiskunnan rakenteisiin ja instituutioihin sekä erityisesti niitä kohtaan tunnettuun luottamukseen.

Maalittamista voidaan toteuttaa esimerkiksi lähettämällä sähköpostiviestejä, vihaviestejä, levittämällä kohteesta perättömiä tai vääristeltyjä tietoja laajalle joukalle ihmisiä, kirjoittamalla henkilöstä juttuja erilaisiin vastamedioihin, asettamalla hänet huonoon valoon sosiaalisessa mediassa sekä muilla tavoilla, jotka halventavat kohdetta ja asettavat hänet epäedulliseen valoon. Maalittaminen voi johtaa myös fyysiseen väkivaltaan ja sillä uhkaamiseen netin ulkopuolella. Maalittamiseen liittyvä kampanja voi olla massiivinen, mutta jokainen yksittäinen teko ei välttämättä täytä minkään rikoksen tunnusmerkistöä tai on yksittäisenä tekona rikosoikeudellisesti lievä. Myös yksittäinen henkilö voi saada aikaan laajuudeltaan ja laadultaan mittavasti yksilöön vaikuttavaa häirintää esimerkiksi lähestymällä henkilöä useita eri kanavia käyttäen.

3 Maalittamisen laajuus

Sosiaalisessa mediassa maalittajia on paljon, mutta aktiivisesti maalittavien ja muita toimintaan voimakkaasti kannustavien joukko on pieni. Sosiaalisessa mediassa maalittamisen kanavia ovat muun muassa Twitterin ja Facebookin ohella äärioikeistolainen Patriootti.com, uusnatsijärjestö Pohjoismaisen vastarintaliikkeen sivusto vastarinta.com, Partisaani.com, UHJK (Uutisia hauskasti ja kiinnostavasti) -media, Oikea Media.com sekä Ylilauta-verkkosivusto.

Elinkeinoelämässä maalittamisen kaltaista toimintaa kuvataan usein käsitteellä ”järjestelmällinen häirintä”. Samaa käsitettä käyttää myös selvitysmies Illman raportissaan. Tällä tarkoitetaan yleisimmin tilannetta, jossa henkilö kokee esimerkiksi asiakkaana tulleen huonosti kohdelluksi ja käynnistää tästä syystä kampanjan yrityksen työntekijää tai koko yritystä vastaan. Yleensä näissä tilanteissa henkilö itse on myös hyökkääjä. Yleisintä toimintaa on palvelusektorilla, kuten pankeissa ja vakuutusyhtiöissä, joissa työntekijät tekevät osana normaalia työtään henkilöön liittyviä päätöksiä. Yritysuhritutkimuksen³ mukaan muunlainen häirintä ja uhkailu on yleistynyt edelleen, erityisesti kaupan alalla sekä majoitus- ja ravintola-alalla. Työntekijöihin kohdistuva uhkailu ja väkivalta on yleisimmin sanallista. Mielenkiintoista tuloksissa on, että esimerkiksi kaupan alalla Suomessa väkivallan ja uhkailun määrä on suuri verrattuna moneen maahan, joissa yleinen rikostaso on Suomea korkeampi.⁴

Suomen Syyttäjäyhdistys ry teki syksyllä 2018 jäsenkyselyn syyttäjiin työtehtävien vuoksi kohdistuneesta vihapuheesta, maalittamisesta sekä ulkopuolisten kohdistamasta epäasiallisesta käytöksestä. Kyselyssä maalittamisella tarkoitettiin sitä, että joku yksittäinen taho tai ryhmä alkaa esimerkiksi kerätä ja levittää virkamiestä koskevaa informaatiota, päätarkoituksena on pyrkiä vaikuttamaan virkamiehen päätöksentekoon tai toimintaan jollain tavoin. Kyselyyn vastasi 100 yhdistyksen jäsentä.

Kyselyn mukaan vihapuheen ja maalittamisen kohteena oli ollut 40 % vastaajista. Toiseen syyttäjään kohdistunutta toimintaa oli havainnut 52 % vastanneista. Heistä suurin osa oli myös ollut maalittamisen kohteena itse. Ensisijaisesti vihapuhetta ja maalittamista esiintyi internetissä ja sosiaalisessa mediassa. Sitä oli tapahtunut myös oikeuden istunnoissa. Kohteeksi joutuneista 39 % oli kohdannut toimintaa istunnoissa. Pahimmat tapaukset olivat päälle käymisiä. Vastauksista ilmeni, että viime vuosien aikana toiminta on lisääntynyt, muuttunut järjestelmällisemmäksi ja siihen osallistuu

³ Yritysuhritutkimus 2018. Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. Helsingin yliopisto.

⁴ Myös Tuomariliitto on tehnyt asiasta kyselyn <https://www.haaste.om.fi/fi/index/lehtiar-kisto/haaste32019/oikeusviranomaistenmaalittaminenlisaantynyt.html>

yhtä useammin niin sanottuja ulkopuolisia tahoja. Syyttäjien nimiä, kuvia, osoitteita ja heidän perheenjäsentensä nimiä on yhä useammin laitettu esille internetiin.

Kyselyyn vastanneista 85 % suhtautui kielteisesti normaalista median kuvaamisesta poikkeavaan istuntosaleissa tapahtuvaan kuvaamiseen, jonka ainoana tarkoituksena on hankkia syyttäjien kuvia sosiaaliseen mediaan. Lähes kaikki vastaajat (97 %) katsoivat, että asiaan ja ilmiöön puuttuminen kuuluu ensisijaisesti työnantajalle. Asiaa pidetään paljolti työturvallisuusasiana ja työnantajalta toivottiin tukea ja toimintamalleja.

Kyselyssä kysyttiin, tulisiko työssä tapahtuneiden vihapuheiden ja maalittamiseen liittyneiden rikosten olla aina virallisen syytteen alaisia, esimerkkinä laitton uhkaus, kunnianloukkaus, yksityiselämää koskevan tiedon levittäminen. Suuri osa vastaajista (70 %) katsoi, että tekojen tulisi olla aina virallisen syytteen alaisia.

Vastauksen antajista 64 % katsoi, ettei asiaan ja ilmapiiriin muutoksiin ole suhtauduttu riittävän vakavasti.

Poliisihallitus teki lokakuussa 2019 poliisin henkilöstölle maalittamiseen liittyvän kyselyn, jonka tarkoituksena oli kartoittaa poliisin henkilöstöön kohdistuvan maalittamisen yleisyyttä, ilmenemistapoja, seurauksia sekä yleisesti henkilöstön suhtautumista ilmiöön. Kyselyyn vastasi yhteensä 834 vastaajaa, joka on 8,2 % poliisin henkilöstöstä. Vastaajista 670 oli poliisivirassa ja 164 siviilivirassa. Vastaajista 31 % oli viimeisen kolmen vuoden aikana henkilökohtaisesti kohdannut maalittamista ja 48 % oli havainnut oman yksikön henkilöstöön kohdistuvaa maalittamista. Vastanneista 89 % piti poliisiin kohdistuvaa maalittamista ongelmana. Läheisiinsä kohdistuneesta maalittamisesta kertoi 8 %. Yli puolet vastaajista, jotka olivat joutuneet maalittamisen kohteeksi, olivat kokeneet halventamista ja/tai mustamaalaamista (57 %) ja suoraa tai epäsuoraa uhkailua (52 %).

Viranomaisiin kohdistuvan maalittamisen taustalla on se, että virkatehtävien hoitaminen halutaan aiempaa enemmän nähdä yksittäisten henkilöiden, ei viranomaisorganisaatioiden työnä. Kehitystä ovat vahvistaneet uudet viestintävälineet, erityisesti sosiaalinen media, jota myös viranomaiset käyttävät laajasti viestintäkanavana. Yksittäiset viranhaltijat hoitavat tehtäviään ja toimeenpaneuvat päätöksiä virkansa puolesta, mutta sosiaalisessa mediassa osa arvostelijoista ottaa päätöksiin kantaa arvostelemalla virkaansa hoitavaa henkilöä sen sijaan, että arvostelisi itse asiaa tai organisaatiota. Jos päätöksistä ei pidetä, arvostelu kohdistuu yksittäiseen virkamieheen, usein henkilöön menevällä tavalla.

Edellä kuvatun toiminnan tavoitteena on vahvistaa maalittajien levittämää viestiä siitä, että viranomaisten toimintaa ohjaisivat nimettyjen virkamiesten omat tavoitteet ja mielipiteet eivätkä organisaation tavoitteet, päätökset ja lainsäädäntö. Maalittajat pyrkivät häivyttämään organisaatioiden roolia ja henkilöimään keskustelun mielipiteitä jaksavissa asioissa puhtaasti yksittäiseen virkamieheen esimerkiksi painostuksen, perättömän tiedon tai jopa uhkailun avulla.

Viranomaisten pyrkimys entistä avoimempaan viestintään vahvistaa ihmisten luottamusta hallintoon ja antaa heille mahdollisuuden saada tietoa heitä koskevien asioiden valmistelusta sekä ottaa kantaa niihin.⁵ Julkishallinto hyödyntää yhä enemmän sosiaalista mediaa viestinnässään, sillä se on merkittävä kansalaiskeskustelun areena. Mukanaolo sosiaalisessa mediassa on yhä useamman virkamiehen työtä. Sosiaalisen median kanavien kautta viranomaiset pystyvät tehokkaasti avaamaan päätösten taustoja ja oikaisemaan tarvittaessa väärinkäsityksiä. Kasvaneen avoimuuden ja sosiaalisessa mediassa toimimisen käänköpuolena on tiettyjen ryhmien pyrkimys käyttää tätä viranomaisia ja instituutioita vastaan: maalittajat poimivat kohteekseen erityisesti sosiaalisessa mediassa yksittäisiä virkamiehiä, kuten poliiseja tai syyttäjiä. Syntynyt tilanne voi muodostaa turvallisuusuhkan yksittäisille virkamiehille ja näiden perheille.

Maalittamisella voidaan vaikuttaa tai pyrkiä vaikuttamaan muun muassa virkatehtävän hoitoon, rikosvastuun toteutumiseen, päätöksenteon lainmukaisuuteen ja nopeuteen, oikeusvarmuuteen sekä viranomaistoiminnan riippumattomuuteen. Jos näin tapahtuu, uhkaa se viranomaistoiminnan uskottavuutta ja luotettavuutta.

Media on vaikuttanut osaltaan kehitykseen. Oikeustapausten uutisoinnissa syyttäjän henkilön korostaminen (nimen ja kuvan julkaiseminen uutisjutuissa) voi johtaa siihen, että osa ihmisistä tulkitsee kyseessä olevan yksittäisen syyttäjän ja syytetyn välinen "kampailu". Tämä lisää maalittamisen riskiä suurta julkista huomiota herättävissä oikeustapauksissa. Syytetyn tukijat ja hänen puolestaan toimivat voivat ottaa syyttäjän kohteekseen. Jutun henkilöityminen syyttäjään lisää oikeuslaitokseen kohdistuvaa maalittamisen ja väkivallan uhkaa.

Maalittaminen on uhka yhteiskunnalle, demokraattiselle järjestelmälle ja yhteiskuntaa sekä sen instituutioita kohtaan tunnetulle luottamukselle. Se on turvallisuusuhka ihmisille, jotka työnsä tai yhteiskunnallisen asemansa puolesta joutuvat maalittamisen kohteeksi. Maalittamista voidaan torjua, mutta tämä vaatii tehokkaita toimenpiteitä. Toimien kehittämiseksi ja oikein kohdentamiseksi on tärkeää saada kokonaiskuva

---

⁵ Avoimesti, rohkeasti ja yhdessä - valtionhallinnon viestintäsuositus (Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 14/2016) <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-315-6>

maalittamisesta ja sen laajuudesta. Tämä edellyttää yhteisesti hyväksytyä määritelmää ja rajanvetoa maalittamista lähellä oleviin ilmiöihin, kuten vihapuheeseen ja aggressiiviseen viestintään.

Maalittamisen kohteena olevia henkilöitä ja heidän perheitään tulee tukea ja suojata tehokkaasti ja näin osoittaa maalittamiseen osallistuville, että maalittaminen ei kannata. Lainsäädännön tulee antaa välineitä maalittamiseen puuttumiselle. Lainsäädännössä tulee tarkastella rikoslain ohella myös muun lainsäädännön tarjoamia mahdollisuuksia, kuten sosiaalisen median alustojen vastuun lisäämistä. Lisäksi maalittamiseen voidaan vaikuttaa hallinnollisilla ja työsuojeluun liittyvillä keinoilla. Lainsäädännön mahdollisuuksia ja kehittämistarpeita on kuvattu tarkemmin selvitysmies Mika Illmanin selvityksessä (3.12.2020).

Tärkeää olisi toimia riittävän ripeästi. Maalittaminen vaikuttaa jatkuessaan ja laajentuessaan yhteiskunnan toimintaan ja muuttaa keskustelukulttuuria. Vaarana on, että uhkaavasta ja väkivaltaan yllyttävästä tavasta käydä keskustelua tulee arkipäiväistä ja se valtavirtaistuu. Jo nyt on nähtävissä, että eräisiin virkoihin ja tehtäviin on vaikea rekrytoida ihmisiä. Maalittaminen rajoittaa sananvapautta, sillä se vaikuttaa siihen, mistä asioista julkisuudessa uskalletaan puhua ja millaisia mielipiteitä esittää.

Sisäministeriö on tilannut yhteenvedon siitä, mitä tietoa maalittamisen laajuudesta on saatavilla eri viranomaisissa ja muilla tahoilla. Kooste valmistuu vuoden 2021 alkupuolella ja sen tavoitteena on edistää laajemman tutkimuksen tekemistä maalittamisesta.

Toimenpide-ehdotukset:

- Maalittamisen laajuuden selvittämiseksi ja luotettavan tiedon saamiseksi tulisi toteuttaa tutkimushanke. Tutkimushankkeen toteuttaminen edellyttää, että tiedonkeruu perustuu yhteiseen määritelmään maalittamisesta.

4 Maalittamisen kohteet

Jyväskylän yliopiston tutkijaryhmän tutkimuksessa⁶ on kuvattu, miten maalittamista ja vihakampanjoita kohdistetaan poliitikkoihin ja päättäjiin ja miten ne vaikuttavat yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Tutkimuksen mukaan vihapuhe on varsin yleistä, ja kolmannes kuntapäättäjistä oli ollut työnsä vuoksi vihapuheen kohteena. Tutkimuksessa on myös tietoa siitä, miten maalittaminen vaikuttaa valmiuteen osallistua poliittiseen ja muuhun päätöksentekoon ja miten tämä vaikuttaa ja voi jatkossa vaikuttaa demokratian toteutumiseen ja halukkuuteen osallistua demokraattisiin prosesseihin.

Virkamiehiin ja viranomaisiin kohdistuu maalittamista, jota on kuvattu tämän raportin eri luvuissa. Maalittamista on kohdistunut esimerkiksi poliisiin, syyttäjiin ja tuomareihin, Luonnonvarakeskuksen susi-, kala- ja hyljeasioiden kanssa toimiviin asiantuntijoihin, Maahanmuuttoviraston henkilöstöön sekä sosiaali- ja terveysalan toimijoihin kunnissa. Maalittamisen tavoitteena on vaikuttaa päätöksentekoon, organisaation toimintaan ja sitä kohtaan tunnettuun luottamukseen.

Yrityksissä maalittamista tai järjestelmällistä häirintää kohdistetaan erityisesti henkilöihin, jotka tekevät yksittäisten ihmisten elämään vaikuttavia päätöksiä. Yleisintä maalittaminen on palvelusektorilla, kuten pankeissa ja vakuutusyhtiöissä.

Julkisuudessa esiintyvistä henkilöistä maalittamista kohdistuu suhteellisen säännöllisesti edellisiin ryhmiin kuuluvien lisäksi kansalaisaktivisteihin ja -vaikuttajiin. Näillä ei aina ole selkeää taustaorganisaatiota, vaan he voivat edustaa löyhää yhteenliittymää tai toimia itsenäisesti. Maalittamista kohdistuu myös freelancereihin.

Tutkijoihin ja toimittajiin kohdistuu maalittamista.

Järjestöt ovat maalittamisen kohteena. Järjestöt ovat usein työnantajia, mutta palkattujen henkilöiden lisäksi järjestöissä toimii myös vapaaehtoisia ja luottamushenkilöitä. Asemasta riippumatta järjestöjen edustajat ja niiden edustajiksi koetut voivat joutua maalittamisen kohteeksi.

---

⁶ Viha vallassa: Vihapuheen vaikutukset yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Knuutila Aleks, Kosonen Heidi, Saresma Tuija, Haara Paula, Pöyhkäri Reeta (2019-10-04)

Jatkossa on tärkeää saada lisää tietoa maalittamisen kohteista ja siitä, millä tavoin heihin vaikuttamalla pyritään vaikuttamaan yhteiskuntaan ja heidän edustamiinsa organisaatioihin.

5 Maalittamisen uhrin asema ja oikeuksien toteutuminen

Maalittamisen uhrin kannalta keskeinen ongelma on, että maalittamiseen liittyvä yksittäinen teko voi olla lievä eikä aina täytä rikoksen tunnusmerkkejä. Jos poliisissa ei tunnisteta maalittamista eri muotoineen ja tarkastella koko juttukokonaisuutta mukaan lukien sekä netissä että netin ulkopuolella tapahtuva toiminta, voi käydä niin, että rikosvastuu ei toteudu vakavissakaan juttukokonaisuuksissa.

Poliisissa resurssien puutteen vuoksi ei ole nykyisin mahdollisuuksia tutkia kovinkaan laajasti lieviä rikoksia tai niiden tutkinta keskeytetään teon vähäisyyden vuoksi. Jos poliisi ei tunnista maalittamista aiheuttanutta rikosta ja juttuun liittyviä mahdollisia muita tapauksia, voidaan jutun tutkinta keskeyttää. Maalittamisen uhrit ovat myös tuoneet esille tapauksia, joissa heitä on kannustettu jättämään rikosilmoitus tekemättä perustellen tätä sillä, että juttua ei todennäköisesti tutkita sen vähäisyyden vuoksi.

Uhrin oikeuksien toteutumista edistää se, että joku muu voi puhua hänen puolestaan ja ajaa hänen asiaansa. Maalittamisen uhrille kokemus on usein lamaannuttava ja pelottava, ja siihen liittyy myös häpeäntunteita. Uhrilla ei aina ole riittävästi voimavaroja toimia omassa asiassaan. Maalittamiseen liittyvän aineiston, kuten sähköpostiviestien, someviestien ja muun materiaalin kokoaminen voi olla niin suuri työ, että uhrilla ei ole kokoamiseen riittävästi mahdollisuuksia ja voimavaroja. Uhrin kannalta on myös kohtuutonta edellyttää, että hän seuraa ja kerää häneen itseensä kohdistuvaa halventavaa ja pelkoja synnyttävää aineistoa mahdollista rikosprosessia varten. Uhrit joutuvat usein pohtimaan sitä, kannattaako asiassa ryhtyä toimiin, sillä kokemus on osoittanut, että maalittaminen voi pahentua sen jälkeen, kun uhri on tehnyt rikosilmoituksen. Uhri voi myös pelätä niin paljon, että hän ei tee mitään. Tämä on laajempi kuin vain yksittäistä tapausta koskeva ongelma. Jos toimintaan ei puututa, on se vahva viesti maalittajalle, että maalittaminen on hyödyllinen ja tuloksellinen keino vaikuttaa asioihin.

Maalittaminen voi olla joillekin sen kohteille traumaattinen kokemus, jolla on pitkäaikaisia vaikutuksia. Uhrin oikeuksien toteutumisen kannalta ongelmallisia ovat rikosprosessiin yleisesti liittyvät haasteet, kuten pitkät tutkinta-ajat. Rikosilmoituksen tekemisen jälkeen maalittaminen voi lisääntyä, ja toiminta jatkuu tutkinnan ja oikeusprosessin ajan aina tuomion langettamiseen asti. Tiedonkulkuun liittyvät ongelmat vuorostaan vaikuttavat siihen, että uhrin on vaikea saada tietoa siitä, miten hänen asiaansa etenee prosessissa.

Poliisin henkilöstölle tehdyssä maalittamista koskevassa kyselyssä kysyttiin maalittamisen vaikutuksista sen kohteelle. Vastaajista 58 % ilmoitti, että maalittaminen vaikutti omaan hyvinvointiin ja jaksamiseen, 26 % vastaajista kertoi maalittamisen vaikuttaneen hänen läheistensä hyvinvointiin ja jaksamiseen ja 18 % kertoi maalittamisen vaikuttaneen muuten hänen yksityiselämäänsä. Vastaajista 49 % oli harkinnut tai tehnyt toimia oman tai läheisten turvallisuuden lisäämiseksi.

Uhrin näkökulmasta on tärkeää, että oikeudenkäyntikulut korvataan silloin, kun henkilö joutuu maalittamisen kohteeksi työtehtäviensä vuoksi ja maalittamisen tavoitteena on vaikuttaa organisaatioon. Tällä hetkellä uhri voi joutua itse vastaamaan esimerkiksi oikeusavustajan kustannuksista. Maalittamisen uhrit ovat tässä erilaisessa asemassa verrattuna esimerkiksi tilanteeseen, joissa poliisi joutuu työssään väkivallan kohteeksi.

Viranomaisiin kohdistuvaa maalittamista edistää periaate viranomaistoiminnan julkisuudesta. Esimerkiksi nimikirjanotteet ovat julkisesti saatavilla. Vaikka henkilö olisi itse salannut tietonsa, on nimikirjanotteen kautta mahdollista saada tietoja henkilöstä. Olisikin tärkeää harkita nimikirjalainsäädännön uudistamisen yhteydessä keinoja suojata virkamiehen yksityisyyttä.

Viranomaisiin, esimerkiksi syyttäjiin ja poliisin kohdistuvassa maalittamisessa, tavoitteena voi myös olla, että maalittamisen kohteesta tulee jäävi eikä hän pysty jatkamaan virkatehtävänsä hoitamista. Esimerkiksi rikosta tutkiva poliisi ei voisi enää tutkia kyseistä juttua. Poliisin henkilöstölle tehdyn kyselyn mukaan vain 14,7 % kyselyyn vastanneista ilmoitti, että häneen kohdistunutta maalittamista oli käsitelty esitutkinna.

Toimenpide-ehdotukset:

- Nimikirjalainsäädännön muutostyössä valtiovarainministeriössä huomioidaan tarve suojata virkamiehen yksityisyyttä ja ennalta ehkäistä virkamieheen kohdistuvaa maalittamista.

6 Uhrin tukipalvelut

Rikoksen uhrin tukipalvelut auttavat rikoksen uhria ymmärtämään, mitä rikosprosessissa tapahtuu, mitkä ovat hänen oikeutensa ja miten hän saa asiaansa eteenpäin. Henkinen tuki on tärkeä osa palveluja ja auttaa uhria pääsemään yli rikokseen liittyvistä kokemuksista ja traumaista. Jos rikoksen uhri ei saa riittävästi ja oikea-aikaisesti tukea, hän voi jättää rikosilmoituksen tekemättä tai peruuttaa sen. Tästä taas seuraa, että rikoksen tekijä ei joudu edesvastuuseen teoistaan. Tämä voi kannustaa jatkamaan rikosten tekemistä. Jos rikoksen uhrilla on vain vähän tietoa rikosprosessista, suojelutarpeen arviointi korostuu.

Rikosuhripäivystykseen ohjautuu tällä hetkellä vain vähän vihapuheen ja maalittamisen kohteeksi joutuneita asiakkaita. Tapausten vähyyden johdosta palveluun ei synny tietoa uhrien tilanteesta eikä käytännön tapausten kautta kertyvä osaaminen vahvistu. Syitä tapausten vähäiseen määrään on useita. Maalittamista ei aina tunnisteta rikoksena eikä sitä pidetä riittävän vakavana rikoksena. Rikosuhripäivystyksen toimintaa ja palveluja ei aina tunneta. Asianomistajat eivät aina tiedä, että henkisen tuen lisäksi Rikosuhripäivystys tarjoaa myös käytännön neuvontaa ja tukea rikosprosessiin, esimerkiksi tukihenkilön oikeudenkäyntiin tai neuvoja vahingonkorvauskysymyksissä.

Vähemmistöryhmiin kuuluviin henkilöihin rikoksen uhreina liittyy haasteita. Jos henkilö tai hänen edustamansa yhteisö ei luota viranomaisiin, hän ei ehkä luota myöskään Rikosuhripäivystykseen, sillä se koetaan joskus viranomaisiin rinnastettavana toimijana.

Rikosuhripäivystys tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, sinne ohjataan ja se ohjaa asiakkaita muihin palveluihin. Merkittävä osa asiakkaista tulee poliisin ohjaamana. Poliisin kautta tulevien rikoksen uhrien määrä on lisääntynyt merkittävästi. Tämän taustalla ovat lainmuutokset⁷, jotka vahvistivat poliisin tehtävää kertoa asianomistajalle tukipalveluista ja luvan saatuaan toimittaa uhrin tiedot tukipalveluun. On kuitenkin tärkeää, että poliisin lisäksi myös muut viranomaiset ohjaavat uhrin tukipalveluihin ja työnantajat ovat tietoisia uhrien tukipalveluista.

Uhrin kannalta erityisen vaikea on tilanne, jossa maalittamisen taustalla on tai siihen liittyy julkisuuden henkilö, esimerkiksi poliittinen päättäjät tai muu vallankäyttäjät. Tällä on usein vahva asema ja paljon kannattajia ja seuraajia, joiden toiminnan johdosta maalittamisesta tulee aktiivista.

---

⁷ Esitutkintalaki (805/2011) 4 luku 10 § 3 mom ja 18 § 1 mom

Maalittamisen tarkoituksena on häpäistä kohde julkisesti, mitätöidä hänet ja tehdä hänestä epäluotettava muiden silmissä. Häpeän tunne voi estää asian ottamisen esille ja rikosilmoituksen tekemisen. Uhri saattaa vain haluta olla hiljaa koko asiasta ja toivoa, että tilanne menisi nopeasti ohi. Maalittamisen uhri tarvitsee tukea ja apua, jotta hän pääsee irti häpeän tunteesta.

Maalittamisen uhrin ohella hänen perheensä ja läheisensä tulisi ottaa tukipalvelujen piiriin. Perhe olisi hyvä pitää yhdessä tukipalveluissa. Tukea voidaan antaa esimerkiksi Rikosuhripäivystyksen tai työsuojelun kautta. Perheen suojaamistoimenpiteet kuitenkin edellyttävät, että perheen tilannetta käsitellään vain pienessä piirissä ehdottoman luotettavien henkilöiden toimesta.

Toimenpide-ehdotukset:

- Lisätään kohdennettua viestintää ja tiedon levittämistä Rikosuhripäivystyksen palveluista sekä tietoa muista uhrin tukipalveluista
- Vahvistetaan edelleen poliisin kautta tapahtuvaa ohjausta rikoksen uhrin tukipalveluihin korostaen sitä, että pelkästään rikosten tunnusmerkistön täyttymistä tarkastelemalla ei voida arvioida maalittamisen vaikutuksia uhuriin ja uhrin tuen tarvetta
- Vahvistetaan rikoksen uhrin ohjausta tukipalveluihin myös muissa viranomaisissa, kuten sosiaali- ja terveystoimessa, nuorisotoimessa ja järjestöjen toimesta
- Lisätään uhrien tukipalveluja tarjoavien järjestöjen osaamista maalittamistapauksissa
- Levitetään työnantajille tietoa uhrin tukipalveluista ja miten näihin palveluihin pääsee
- Toteutetaan kampanjoita, joissa lisätään tietoa maalittamisesta ja maalittamisen uhriksi joutuneiden tukipalveluista ja siitä, miten palveluun pääsee
- Tuetaan maalittamisen uhria ja hänen perhettään työsuojelun palveluissa. Tuki voi edellyttää, että työsuojelussa on nimetyt erikoistuneet henkilöt hoitamaan maalittamistapauksia
- Toteutetaan verkkosivu, jossa mahdollinen uhri voi testata onko hän joutunut rikoksen kohteeksi.

7 Uhrin aseman parantaminen poliisitoiminnassa

Työryhmä kuuli työn aikana asiantuntijoita. Nämä totesivat myönteisen kehityksen ja sen, että viranomaisten, kuten poliisin, toiminta maalittamisjutuissa on kehittynyt viime vuosien aikana. Tästä huolimatta poliisilaitosten välillä on edelleen eroja siinä, miten maalittamisjuttuihin reagoidaan ja miten niitä tutkitaan. Kaikilla poliisilaitoksilla noudatettavat yhdenmukaiset menettelyt ja käytännöt maalittamistapauksissa toisivat ennustettavuutta uhrin kannalta. Poliisilaitosten väliset erot voivat myös vaikuttaa siihen, miten yhdenvertaisessa asemassa maalittamisen uhrin ovat ja miten heidän oikeutensa toteutuvat. Rikosvastuun toteutumisen ei pitäisi olla riippuvainen siitä, minkä poliisilaitoksen alueella henkilö on joutunut rikoksen kohteeksi. Muita rikosvastuun toteutumisen kannalta tärkeitä seikkoja ovat uhrin luottamuksen ylläpitäminen viranomaisiin, poliisin riittävät resurssit ja poliisitoiminnan painopisteiden pysyvyys ja pitkäjänteisyys.

Maalittaminen on usein hyvin moninaista eikä sitä ole helppoa tunnistaa, erityisesti jos tarkastellaan vain yhtä juttua. Yksittäinen teko voi olla lievä, eikä se välttämättä täytä minkään rikoksen tunnusmerkistöä tai on yksittäin tarkasteltuna rikosoikeudellisesti vähäinen. Kokonaisuudessaan tapaukset voivat kuitenkin muodostaa vakavan rikoskokonaisuuden. Tästä johtuen kokonaiskuvan muodostaminen tutkittavasta jutusta ja juttujen sarjoittaminen on keskeistä.

Maalittaminen voi tapahtua myös netin ulkopuolella väkivallalla uhkailuna ja esimerkiksi tulemalla maalittamisen kohteen kodin läheisyyteen. Tavoitteena on luoda uhkan tuntua sekä maalittamisen kohdetta että hänen lähipiiriään kohtaan sekä osoittaa, että maalittamisen kohde ei ole missään turvassa. Maalittamisen kohdetta voidaan seurata kadulla, julkisissa kulkuneuvoissa ja tulla fyysisesti epämiellyttävän lähelle. Tarrojen ja muiden merkkien liimaaminen esimerkiksi maalituksen kohteen kotioveen on keino lisätä uhkaa ja osoittaa, että uhri on merkitty. Monet näistä teoista ovat sellaisia, että ne luovat tehokkaasti uhkan ilmapiiriä, mutta eivät täytä rikoksen tunnusmerkistöä tai ovat yksittäisinä tekoina vähäisiä. Kun poliisi käynnistää esitutkinnan maalittamisjutuissa, on tärkeää tutkia sekä netissä että netin ulkopuolella tapahtuneet teot ja näiden väliset mahdolliset yhteydet.

Toimenpide-ehdotukset:

- Jatketaan poliisin osaamisen lisäämistä maalittamisjuttujen tutkimisessa

- Vähennetään poliisilaitosten välisiä eroja maalittamisjuttujen tutkimisessa
- Varmistetaan yhteiset käytännöt ja prosessit maalittamisjutuissa kaikilla poliisilaitoksilla, esimerkiksi rikoskokonaisuuden hahmottaminen ja rikosten sarjoittaminen
- Lisätään uhrin näkökulman tunnistamista ja sensitiivistä kohtaamista poliisityössä
- Vähäiseltä näyttävien juttujen kohdalla sarjoittamisella ja muilla keinoilla varmistetaan, että ne eivät liity laajempaan rikoskokonaisuuteen ja selvitetään mahdolliset kytkökset netissä ja sen ulkopuolella tapahtuneiden rikosten välillä ja päinvastoin

8 Sovittelun käyttäminen maalittamistapauksissa

Sovittelua voidaan käyttää joissain maalittamistapauksissa, mutta ei kaikissa. Keskeistä on, että poliisi pystyy arvioimaan, millaisissa tapauksissa sovittelusta olisi hyötyä. On tärkeää arvioida, onko kyse kertaluontoisesta maalittamisesta vai organisoidusta, järjestelmällisestä maalittamisesta. Maalittamisen uhrin kanta sovittelun mahdollisuuteen on otettava aina huomioon.

Sovittelun käyttäminen voi antaa myös väärän viestin maalittajalle. Esimerkiksi viranomaiseen kohdistuvan maalittamisen yhteydessä sovittelun käyttäminen saatetaan tulkita viestiksi organisaation heikkoudesta ja siitä, että organisaatio ei tue yksittäistä virkamiestä.

9 Työnantajan vastuu ja toimet maalittamistapauksissa

Tällä hetkellä maalittamiseen liittyvät rikokset ovat usein asianomistajarikoksia. Maalittamisen kohde päättää tekeekö hän rikosilmoituksen vai ei. Lainsäädännön johdosta työnantajan on joskus vaikea puuttua asiaan, erityisesti jos maalittamisen kohde sen kieltää. Henkilö joutuu kuitenkin maalittamisen kohteeksi usein juuri työtehtäviensä vuoksi ja maalittamisen tavoitteena voi olla vaikuttaa organisaatioon, jossa henkilö työskentelee. Maalittamisen kohteeksi joutunut henkilö voi olla välitön kohde, mutta varsinainen kohde on organisaatio, jossa työntekijä työskentelee. Tästä syystä työnantajalla tulisi olla vahva intressi lopettaa maalittaminen.

Tilanne tulee muuttumaan osittain, jos eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen, jossa laittoman uhkauksen syyteoikeutta koskevaa rikoslain säännöstä ehdotetaan muutettavaksi niin, että teko olisi virallisen syytteen alainen, jos laitton uhkaus kohdistuisi henkilöön hänen työtehtävänsä vuoksi eikä rikosentekijä kuulu työpaikan henkilöstöön. Syyttäjä saisi nostaa syytteen laittomasta uhkauksesta myös, jos teko on kohdistunut henkilöön hänen julkisen luottamustehtävänsä vuoksi. Laki koskisi myös freelancereita. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2021.

Lainmuutoksen jälkeenkin maalittamistapauksissa usein käytettävät rikosnimikkeet kuten viestintärauhan rikkominen, kunnianloukkaus ja yksityiselämää loukkaavan tiedon levittäminen olisivat asianomistajarikoksia. Selvitysmies Mika Ilmanin selvityksessä on tarkasteltu tarvetta näiden muuttamiseksi virallisen syytteen alaisiksi rikoksiksi.

Mahdolliset lainmuutokset tukisivat työnantajaa ja toimintaa työsuojeluun ja työturvallisuuteen liittyvien lakisääteisten velvollisuuksien toteuttamisessa. Maalittaminen on aina työsuojelukysymys, sillä se vaikuttaa työntekijän fyysiseen ja henkiseen terveyteen sekä kykyyn suoriutua työtehtävistään. Maalittamisen vaikutukset sen kohteelle voivat olla pitkäkestoisia, mutta niiden vaikutuksia voidaan lieventää työnantajan tehokkaalla ja oikea-aikaisella toiminnalla.

Nykyisen lainsäädännön voimassaolon aikana eri toimijoille on muodostunut erilaisia käytäntöjä liittyen rikosilmoituksen tekemiseen. Esimerkiksi syyttäjälaitoksessa noudatetaan käytäntöä, jonka mukaisesti tapauskohtaisesti harkitaan, tehdäänkö rikosilmoitus ja tekeekö sen maalittamisen kohde itse vai työnantaja. Toiminnan tavoitteena on turvata henkilöstö ja virantoimitus sekä varmistaa rikosvastuun toteutuminen. Kaikissa

tapauksissa ollaan yhteydessä paikallispoliisiin ja laaditaan tapahtumailmoitus poliisille. Ilmoituksesta toimitetaan kopio syyttäjälaitoksen johtoon ja valtakunnansyyttäjän toimistoon.

Työryhmän työskentelyn ja asiantuntijakuulemisten yhteydessä tuli useaan kertaan esille, että tärkein tuki maalittamisen kohteelle on se, että lähin esimies puuttuu ja osaa toimia tilanteessa. Esimiehen hyvän toiminnan seurauksena maalittamisen kohteelle syntyy tunne, että hän tulee kuulluksi, hänen turvallisuudesta välitetään ja asiaan halutaan puuttua.

Myös työyhteisön yleinen ilmapiiri on tärkeä maalittamiseen puuttumisen kannalta. Työyhteisöä voidaan joko kannustaa avoimeen keskusteluun myös vaikeista asioista tai vaihtoehtoisesti todeta, että itse olet ammattisi valinnut, ja häirintä kuuluu ammattiin. Jälkimmäinen vaihtoehto on koko työyhteisön ja maalittamisen uhrin kannalta erittäin huono ja lisäksi se kannustaa maalittajia jatkamaan toimintaansa.

Työnantajan näkökulmasta toimintaan maalittamistilanteissa voi liittyä myös haasteita. Työntekijä voi joutua maalittamisen kohteeksi työtehtävissään, mutta maalittamisen taustalla vaikuttavat hänen henkilökohtaiset mielipiteenilmaisunsa ja toimintansa vapaa-ajalla. Esimerkiksi henkilön sosiaalisessa mediassa jakamansa kannanotot ja mielipiteet voidaan tulkita niin, että ne vaikuttavat työntekijän toimiin työtehtävissä. Tämä voi johtaa maalittamiseen, jonka varsinaisena kohteena on henkilön toiminta vapaa-ajalla, mutta joka vaikuttaa kielteisesti luottamukseen, jota hänen edustamaansa organisaatiota kohtaan tunnetaan.

Työntekijä voi myös olla maalittamisen johdosta niin peloissaan omasta ja läheistensä puolesta, että hän ei halua myötävaikuttaa työnantajan toimintaan asian käsittelemiseksi.

Työnantaja on velvollinen ehkäisemään ja rajoittamaan ilmiöitä, joista aiheutuu henkistä haittaa ja turvallisuusriskejä ja -uhkia. Tärkein työnantajan keinoista on laatia menettelytapaohjeet toiminnasta tilanteissa, joissa työntekijä, freelancer tai toiminnassa mukana oleva vapaaehtoinen joutuu työtehtäviensä vuoksi maalittamisen kohteeksi. Selkeät toimintaohjeet maalittamistilanteissa varmistavat sen, että maalittamisen kohde ei jää yksin tilanteessa eikä joudu itse toimimaan asiassaan. Maalittajien tavoitteena on, että maalittamisen kohde ei saisi tukea. Ilman tukea ihminen kokee jäävänsä yksin, hän on pelokkaampi ja hänen toimintaansa on helpompi vaikuttaa. Organisaation selkeä tuki maalittamisen kohteelle on viesti maalittajalle ja maalittamiseen osallistuvalla joukolla siitä, että koko organisaatio on maalittamisen kohteen tukena ja rinnalla. Selkeä menettelytapaohje varmistaa myös sen, että työnantajan toiminta näissä tapauksissa on johdonmukaista ja ennakoitavaa, jolla voi olla maalittamista ennalta ehkäisevä vaikutus.

Työnantajan keskeisiä keinoja maalittamistapauksissa ovat esimerkiksi rikosilmoituksen tekeminen, asian saattaminen esimiehen tietoisuuteen, työterveyshuollon palvelut, lähestymiskiellon hakeminen, työntekijän tietojen turvaaminen ja hänen perheensä suojaaminen. Työtehtävät voidaan jakaa uudestaan ja työntekijä voidaan siirtää esimerkiksi asiakaspalvelusta muihin tehtäviin tai tehtävän hoitamisessa voidaan kierrättää useampaa henkilöä. Viimeksi mainittua keinoa on käytetty muun muassa syyttäjälaitoksessa, jossa syyttäjää vaihdetaan tarpeen mukaan ja näin osoitetaan maalittajalle, että asian käsittely etenee maalittamisesta huolimatta. Tehtävien uudelleen jakamisessa ja työntekijän siirtämisessä muihin tehtäviin tulee kuitenkin ottaa huomioon, että ne saattavat joissain tapauksissa olla maalittajille myönteinen merkki siitä, että maalittaminen kannattaa ja se on tehokas keino saavuttaa haluttuja päämääriä.

Turvallisuuspäällikkö voi ottaa yhteyttä uhkaajaan. Tämä voi toimia tilanteissa, joissa on kyse voimakkaasta suuttumuksesta eikä järjestelmällisestä maalittamisesta. Josain tapauksissa myös poliisi on voinut ottaa yhteyttä maalittajaan. Näin on toimittu pienillä paikkakunnilla, jossa ihmiset tuntevat toisensa. Tätä menettelytapaa ei kuitenkaan voida ottaa käyttöön yleisenä toimintamallina, sillä poliisilla ei ole riittävästi resursseja. Edistyneimmillä työnantajilla on jo nyt käytössään laajasti toimenpiteitä, joilla ne tukevat maalittamisen kohteeksi joutuvaa työntekijää.

Viranomaisiin kohdistuvassa maalittamisessa hyödynnetään viranomaistoiminnan julkisuutta. Työnantajan keinot näissä tapauksissa liittyvät erityisesti virkamiesten tietojen käsittelyyn. Nykyisen lainsäädännön perusteella annettavien tietojen kriittinen tarkastelu olisi tärkeää. Mikäli yksittäisten virkamiesten tietojen antamista voitaisiin rajoittaa, tekisi tämä maalittamisen vaikeammaksi. Nykyinen lainsäädäntö ei ota huomioon toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia ja sitä, että on ihmisiä, jotka käyttävät tietojen saamiseen liittyviä mahdollisuuksia väkivaltaan yllyttämiseen ja rikosten tekemiseen. Julkisuuslain ajantasaistamishankkeen yhteydessä otetaan muiden henkilötietojen väärinkäyttämistilanteiden ohella huomioon maalittaminen, ja hankkeessa arvioidaan julkisuutta ja henkilötietojen suojaa koskevien perusoikeuksien yhteensovittamista.

Perheeseen ja läheisiin kohdistuva pelottelu ja painostus voi olla jopa tehokkaampi keino kuin henkilöön itseensä kohdistuva maalittaminen. Perhe tulisi saada mukaan tukitoimien piiriin. Kokemusten mukaan perhe ei aina halua puhua ulkopuolisille asiasta esimerkiksi työterveyshuollonpalveluissa. Syynä tähän voi olla esimerkiksi se, että turvallisuustoimia ei haluta paljastaa ulkopuolisille. Olisi hyödyllistä luottamuksellisuuden säilyttämisen kannalta, että työterveyshuollonpalveluissa olisi nimetyt henkilöt maalittamistapausten hoitamista varten.

Toimenpide-ehdotukset:

- Työnantajien ja järjestöjen tulee laatia toimintaohjeet tilanteisiin, joissa henkilö joutuu työnsä vuoksi maalittamisen kohteeksi. Kohdassa ennakoivat toimet on kuvattu, mitä asioita toimintaohjeiden tulisi vähintään sisältää.
- Toimintaohjeissa tulee määritellä selkeästi toimijat ja heidän vastuunsa
- Toimintaohjeissa tulisi olla julkinen ja salainen osio. Julkinen osio on kaikkien saatavilla ja se on myös viesti maalittajille, että organisaation yhden työntekijän maalittaminen koetaan koko organisaatiota kohtaan tehtäväksi maalittamiseksi. Salaisessa osiossa on erityiset toimet, joilla maalittamisen kohteiden ja heidän perheidensä turvallisuus varmistetaan.
- Maalittamiseen liittyvät toimintaohjeet on hyvä liittää muihin ohjeisiin, kuten työsuojelua, yhdenvertaisuuden edistämistä ja seksuaalisen häirinnän torjuntaa koskeviin menettelytapaohjeisiin.
- Toimintaohjeissa tulee ottaa huomioon myös freelancerit.
- Maalittamistapauksiin ja vastaavaan vaikuttamiseen puututaan matalalla kynnyksellä ja lähtökohtana tulee olla työntekijän subjektiivinen kokemus, jota verrataan maalittamisen määritelmään. Vastuu asiaan puuttumisesta on työnantajalla.
- Myös muiden kuin maalittamisen välittömän kohteen, esimerkiksi työtovereiden, tulee ilmoittaa työnantajan edustajalle, jos he havaitsevat maalittamista. Ilmoittamiseen liittyvät menettelyt on hyvä olla organisaation rakenteissa, ei vain yksittäisille henkilöille tulevaa tietoa.
- Maalittaminen ja siihen liittyvä riski otetaan huomioon viestinnässä. Maalittamiselle altistavia aiheita käsittelevässä viestinnässä korostetaan yksittäisten henkilöiden sijasta organisaatiota.
- Varmistetaan riittävä koulutus maalittamiseen liittyvien toimenpiteiden toimeenpanemiseksi.
- Otetaan maalittamiseen liittyvät kysymykset huomioon julkisuuslain uudistamisen ja nimikirjauudistuksen yhteydessä

- Nimetään työterveyshuollonpalveluihin henkilöt hoitamaan maalittamistapauksia ja varmistetaan näin toiminnan luottamuksellisuus ja se, että tiedot tapauksista eivät leviä laajemmalle joukolle.

10 Ennakoivat toimet

Maalittamisen ennalta ehkäisy on tärkeää, ja maalittamiseen on syytä varautua ennakoivasti.

Työnantajat voivat kokemukseen perustuen tunnistaa tehtävät, joissa maalittamisen riski on erityisen suuri. Tämän lisäksi eri toimijat, kuten näkyviin vähemmistöihin kuuluvat henkilöt ja järjestöissä toimivat vapaaehtoiset voivat joutua maalittamisen kohteeksi esimerkiksi tilanteessa, jossa halutaan vaikuttaa yhteiskuntaan tai politiikkaan. Aiheet, joissa maalittamista ilmenee, liittyvät useimmiten paljon ristiriitoja ja voimakkaita reaktioita herättäviin kysymyksiin, joissa yhteiskunnalliset jakolinjat ovat syviä ja mielipiteet jyrkkiä. Näissä tapauksissa työntekijän ja muiden toimijoiden tiedot voidaan suojata hyvissä ajoin. Hänen kanssaan tulisi käydä läpi menettelyt maalittamiseen liittyen sekä muut toimet, joilla työntekijää tuetaan maalittamistapauksissa.

Henkilöstölle voidaan laajasti kertoa maalittamisesta ja siitä, miten tulee toimia, jos joutuu itse sen kohteeksi tai havaitsee sitä kohdistettavan johonkin toiseen.

Työterveyteen voidaan olla yhteydessä ja pyytää asiantuntijoita kertomaan, millaista tukea työterveys tarjoaa näissä tilanteissa. Lisäksi tulee pohtia etukäteen, onko syytä luoda keskitetty menettely, jossa työterveyden nimetyt asiantuntijat käsittelevät maalittamistapauksiin liittyviä asioita.

Myös lainsäädännön keinoja voidaan käyttää. Esimerkiksi sisäministeriö on valmistellut muutoksen sisäministeriön asetukseen, joka mahdollistaa poliisin virkapuvun nimikyttin korvaamisen muulla yksilöivällä tunnisteella.

Toimenpide-ehdotukset:

- Työnantajat huolehtivat siitä, että toimintaohjeet maalittamistilanteissa on laadittu, ne ovat kaikkien tiedossa ja ne päivitetään säännöllisesti.
- Toimintaohjeiden tulisi sisältää ainakin seuraavat seikat:
  - Maalittamisen ennalta estäminen, muun muassa viestintä-, somenkäyttö- ja turvallisuusohjeet, yksityisyystietojen suojaus henkilön itsensä lisäksi myös lähipiiriltä

- Konkreettiset toimenpiteet tilanteessa, jossa organisaatiossa työskentelevä henkilö (mukaan lukien freelancerit ja vapaaehtoiset) joutuu maalittamisen kohteeksi
  - Menettelyjen ja toimintojen kuvaus, jolla tilanteeseen reagoidaan sekä vastuuhenkilöt
  - Maalittamisen kohteeseen ja hänen lähipiiriinsä kohdistettavat suojaustoimet
  - Muut tukitoimet, kuten työsuojelulliset ja oikeudelliset tukitoimet; työturvallisuuslaki (738/2002); työnantajan huolehtimisvastuu työntekijän turvallisuudesta ja terveydestä
  - Organisaation toimet, esimerkiksi rikosilmoituksen tekeminen
  - Töiden järjestely tilanteessa, jossa henkilöä maalitetaan
  - Viestintä maalittamistilanteessa, sekä sisäinen että ulkoinen
  - Koulutus avainhenkilöille erityisesti ja yleisesti koko organisaatiolle.
- Työnantajat ottavat käyttöön mahdollisuuksien mukaan riskiarvointimenetelmiä ja muita keinoja, joilla voidaan tunnistaa tehtävät, joissa on erityisen suuri maalittamisen riski ja joiden kohdalla ennalta ehkäisevät keinot tulee olla käytössä
  - Toimintaohjeiden tulee kattaa myös järjestöissä toimivat luottamushenkilöt ja vapaaehtoiset sekä freelancerit
  - Maalittamista koskeva kysymys tulisi lisätä henkilöstölle tehtäviin kyselyihin, esimerkkinä Tilastokeskuksen työolotutkimus ja muut vastaavat tutkimukset, kuten VM baro.

11 Viranomaisten välinen yhteistyö ja sen kehittäminen

Poliisi ja syyttäjät tekevät yhteistyötä uhka- ja maalittamistapauksissa, ja mukana on myös tuomioistuin. Yhteistyö toimii hyvin, ja poliisin kehittämä uhka-arviointijärjestelmä toimii hyvin näissä tapauksissa.

Lainsäädäntöön liittyen selvitysmies Illman tuo esille raportissaan (s. 139), että maalittamistoiminnan torjuntaa voitaisiin tehostaa poliisin ja syyttäjän yhteistyönä jo voimassa olevien säännösten puitteissa. Poliisi ja syyttäjälaitos voisivat sopia esitutkintalain 5 luvun 1 §:n nojalla siitä, että poliisin tietoon tulleet tapaukset, joihin liittyy maalittamisen piirteitä, ilmoitetaan syyttäjälle. Saatuaan ilmoituksen syyttäjä saisi mahdollisuuden harkita esitutkintalain 3 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun esitutkinnan toimittamista koskevan pyynnön esittämistä. Näin esitutkinta voitaisiin puheena olevissa tapauksissa toimittaa siitä riippumatta, onko kohteena oleva uhri esittänyt rangaistusvaatimuksen vai ei. Vaikka uhrin passiivisuus johtuisikin pelosta joutua uusien uhkausten tai loukkausten kohteeksi, tekijän uhriin kohdistama painostus ei estäisi viranomaisia ryhtymästä tilanteen edellyttämiin toimiin.

Toimenpide-ehdotukset:

- Poliisin ja syyttäjän yhteistyötä netissä tapahtuvan toiminnan osalta voitaisiin kehittää edelleen. Poliisi seuraa verkossa tapahtuvaa toimintaa, ja syyttäjälaitos toivoisi saavansa enemmän tietoa toiminnasta verkossa, joka kohdistuu syyttäjiin. Tulee kuitenkin ottaa huomioon lainsäädännön asettamat reunaehdot tiedon luovutukselle. Poliisi ei aina voi luovuttaa tietoa, vaikka sillä olisi tähän myös oma intressi. Olisi hyvä tarkastella lakia viranomaistoiminnan julkisuudesta tulevaisuudessa tämä näkökulma huomioon ottaen.

12 Maalittaminen ja siitä saatava taloudellinen hyöty

Sosiaalisen median alustoilla hankitaan tuloja mainoksilla. Esimerkiksi YouTuben kanssa voi tehdä sopimuksen, jonka perusteella YouTube näyttää kaupallisia mainoksia ja ilmoitusbannereita kanavan videoiden yhteydessä. YouTube maksaa mainoksista ja bannereista sisällöntuottajalle. Ei ole tarkkaa tietoa siitä, miten paljon tuloja maalittajat keräävät esimerkiksi YouTubesta, mutta joidenkin arvioiden mukaan summat voivat olla merkittäviä. Osa toimijoista on ottanut käyttöön SuperChat toiminnon, jossa he keräävät rahaa livestriimiensä katsojilta. Nämä voivat kommentoida livelähettyksiä ja ostaa kommentilleen näkyvyyttä millä summalla haluavat. Eräät mainostavat yritykset ovat tietoisia toiminnasta ja ovat pyytäneet apua sellaisten kanavien tunnistamisessa, jotka levittävät salaliitto- ja vihasisältöjä. Toimintaa saatetaan rahoittaa myös harmaalla taloudella ja jopa rikollisella toiminnalla. Julkisuudessa olevien tietojen mukaan rahoitusta on saattanut tulla myös ulkomailta.

Toimenpide-ehdotukset:

- Lisätään yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa yritysten kykyä tunnistaa toimintaa, joka liittyy maalittamiseen ja yhteiskunnan vastakainasettelun vahvistamiseen tavoitteena, että yritykset ovat tietoisia siitä, jos ne esimerkiksi mainoksia ostamalla rahoittavat tätä toimintaa
- Toiminnasta saatava taloudellinen hyöty voi olla joissain tapauksissa rikoshyötyä, joka pitäisi saada pois, kuten muissakin rikoksissa.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet

www.intermin.fi